

ROCZNY PROGRAM WYCHOWAWCZO-PROFILAKTYCZNY NA ROK SZKOLNY 2017/2018

„Najpierw postaraj się być wartościowym człowiekiem, sukces nadejdzie sam”

Albert Einstein

PODSTAWA PRAWNA

1. Prawna podstawa opracowania szkolnego Programu Wychowawczo-profilaktycznego:

1. Konstytucja Rzeczypospolitej Polskiej.
2. Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 28 sierpnia 2017 r. zmieniające rozporządzenie w sprawie zasad udzielania i organizacji pomocy psychologiczno-pedagogicznej w publicznych przedszkolach, szkołach i placówkach
3. Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 22 lipca 2011r. zmieniające rozporządzenie w sprawie bezpieczeństwa i higieny w publicznych i niepublicznych szkołach i placówkach.
4. Ustawa z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej.
5. Konwencję o prawach osób niepełnosprawnych, sporządzoną w Nowym Jorku dnia 13 grudnia 2006 r.
6. Ustawa z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie.
7. Ustawa z dnia 19 sierpnia 1994 r. o ochronie zdrowia psychicznego.
8. Ustawa z dnia 7 września 1991r o systemie oświaty z późniejszymi zmianami.
9. Konwencję o prawach dziecka, przyjętą przez Zgromadzenie Ogólne Narodów Zjednoczonych dnia 20 listopada 1989 r.
10. Powszechna Deklaracja Praw Człowieka.
11. Międzynarodowy Pakt Praw Obywatelskich i Politycznych.
12. Ustawa z dnia 14 grudnia 2016 r. – Prawo oświatowe (Dz. U. z 2017 r., poz. 59)
13. Ustawa z dnia 26 stycznia 1982 r. Karta Nauczyciela
14. Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 14 lutego 2017 r. w sprawie podstawy programowej wychowania przedszkolnego oraz podstawy programowej kształcenia ogólnego dla szkoły podstawowej, w tym dla uczniów z niepełnosprawnością intelektualną w stopniu umiarkowanym lub znacznym, kształcenia ogólnego dla branżowej szkoły I stopnia, kształcenia ogólnego dla szkoły specjalnej przysposabiającej do pracy oraz kształcenia ogólnego dla szkoły policealnej (Dz. U. z 2017r. poz. 356).
15. Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 18 sierpnia 2015r. w sprawie zakresu i form prowadzenia w szkołach i placówkach systemu oświaty

działalności wychowawczej, edukacyjnej, informacyjnej i profilaktycznej w celu przeciwdziałania narkomanii

16. Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z 17 marca 2017 r. w sprawie szczegółowej organizacji publicznych szkół i publicznych przedszkoli (Dz.U. z 2017 r. poz. 649) - § 4.

17. Statut szkoły

18. Programy narodowe i krajowe w zakresie profilaktyki i promocji zdrowia

AUTORZY

Marcin Mielewczyk, Hanna Kożyczkowska, Joanna Korzistka, Dorota Białk, Alicja Nowak, Krzysztof Andrzej Plater-Zalewski, Elżbieta Grzenkowicz

OSOBY ZAANGAŻOWANE

- Uczniowie klas 0 - VII SP
- Uczniowie klas II - III GIM.
- Nauczyciele Szkoły Podstawowej im. Leonida Teligi w Lini
- Pracownicy Szkoły Podstawowej im. Leonida Teligi w Lini
- Rodzice

CHARAKTERYSTYKA PROGRAMU

Działalność wychowawcza szkoły należy do podstawowych celów polityki edukacyjnej państwa. Wychowanie młodego pokolenia jest zadaniem rodziny i szkoły, która w swojej działalności musi uwzględniać wolę rodziców, ale także i państwa, do którego obowiązków należy stwarzanie właściwych warunków wychowania.

Wychowanie

„Wspieranie dziecka w rozwoju ku pełnej dojrzałości fizycznej, emocjonalnej, intelektualnej, duchowej i społecznej, które powinno być wzmacniane i uzupełniane przez działania z zakresu profilaktyki dzieci i młodzieży” (art. 1 pkt 3 Ustawy Prawo oświatowe).

Profilaktyka

Wśród różnych definicji profilaktyki szczególnie użyteczna w odniesieniu do potrzeb szkoły jest koncepcja Zbigniewa B. Gasia przyjmująca, że profilaktyka to kompleksowa interwencja kompensująca niedostatki wychowania, która obejmuje równoległe trzy obszary działania:

- ✓ wspomaganie wychowanka w radzeniu sobie z trudnościami zagrażającymi jego prawidłowemu rozwojowi i zdrowemu życiu (czyli budowanie odporności i konstruktywnej zaradności);

- ✓ ograniczanie i likwidowanie czynników ryzyka, które zaburzają prawidłowy rozwój i dezorganizują zdrowy styl życia;
- ✓ inicjowanie i wzmacnianie czynników chroniących, które sprzyjają prawidłowemu rozwojowi oraz umożliwiają prowadzenie zdrowego stylu życia.

Szkolny Program Wychowawczo - Profilaktyczny jest zintegrowany ze Statutem Szkolnym. Program powstał na bazie diagnozy środowiska szkolnego. Diagnoza została dokonana w formie ankiety kierowanej do uczniów, rodziców i nauczycieli, rozmów diagnozujących zapotrzebowanie na tematykę i działania wychowawcze i profilaktyczne na dany rok szkolny oraz dokumentacji pedagoga, psychologa szkolnego i zespołu wychowawczego.

Szkolny Program Wychowawczo - Profilaktyczny skierowany jest do wszystkich członków społeczności szkolnej: uczniów, rodziców, nauczycieli, pracowników administracji i obsługi oraz uwzględnia współpracę z organizacjami i instytucjami w środowisku lokalnym oraz ich oczekiwania. Zadaniem programu jest przede wszystkim wspomaganie pracy wychowawczej i profilaktycznej z zakresu promocji zdrowia oraz wspomaganie ucznia w jego rozwoju ukierunkowanym na osiągnięcie pełnej dojrzałości.

ZAŁOŻENIA

Ogólne założenia dotyczące oddziaływań wychowawczo-profilaktycznych w szkole i placówce

- Rozwijanie potencjału dzieci i młodzieży ze szczególnym uwzględnieniem ich pozytywnych i mocnych stron; wzmacnianie umiejętności radzenia sobie z wyzwaniami codziennego życia.
- Kształtowanie jednostek kreatywnych i zdolnych do sterowania własnym kształceniem zarówno w rzeczywistości szkolnej jak i poza nią.
- Rozwój samodzielności, twórczego myślenia i działania, umiejętności współdziałania w zespole, a także motywacji do poszukiwania nowych rozwiązań.
- Rozwijanie zdolności umożliwiających rozumienie otaczającego świata na drodze autorefleksji, poczucia celowości własnych zachowań oraz rozwijanie umiejętności komunikacyjnych.
- Kształtowanie kompetencji społecznych i obywatelskich poprzez propagowanie idei wolontariatu oraz rozwijanie u dzieci i młodzieży wrażliwości na los potrzebujących, branie odpowiedzialności za życie swoje i innych.

Powyższe założenia są ukierunkowane na osiągnięcie pełnej dojrzałości w sferze:

- fizycznej - zdobycie przez ucznia i wychowanka wiedzy i umiejętności pozwalających na prowadzenie zdrowego stylu życia i podejmowania zachowań prozdrowotnych;
- psychicznej - zbudowanie równowagi i harmonii psychicznej, kształtowanie środowiska sprzyjającego rozwojowi, osiągnięcie właściwego stosunku do świata, poczucia siły, chęci do życia i witalności;
- społecznej - kształtowanie postawy otwartości w życiu, opartej na umiejętności samodzielnej analizy wzorów, norm i wypełnianiu ról społecznych; umiłowanie małej i dużej ojczyzny;

- duchowej - kształtowanie konstruktywnego i stabilnego systemu wartości, zgodnego z oczekiwaniami rodziny i szkoły w tym docenienie poczucia sensu istnienia.

DIAGNOZA ŚRODOWISKA SZKOLNEGO

W czerwcu oraz wrześniu 2017 r. przeprowadzono badania diagnostyczne wśród uczniów rodziców i nauczycieli dotyczące potrzeb uczniów oraz systemu wartości.

MODEL ABSOLWENTA

DOJRZAŁOŚĆ FIZYCZNA	DOJRZAŁOŚĆ PSYCHICZNA	DOJRZAŁOŚĆ SPOŁECZNA	DOJRZAŁOŚĆ DUCHOWA
• Dbą o zdrowie i swój rozwój fizyczny. • Rozwija sprawność fizyczną. • Zdrowo się odżywia. • Umie aktywnie i bezpiecznie spędzać czas wolny na świeżym powietrzu. • Jest świadomy zagrożeń – narkotyki, alkohol, palenie papierosów, łamanie zasad BHP.	• Jest odpowiedzialny za siebie i innych. • Potrafi radzić sobie w trudnych sytuacjach. • Umie podejmować ważne życiowe decyzje. • Potrafi wyrazić własne zdanie. • Dbą o swój rozwój intelektualny : - potrafi skutecznie się uczyć i wykorzystywać zdobytą wiedzę w praktyce, - potrafi logicznie, twórczo i samodzielnie myśleć, - rozwija swoje zdolności i zainteresowania w szkole i poza nią.	• Potrafi być asertywny i empatyczny. • Jest prawdomówny, szczery. • Ma zdolność budowania więzi międzyludzkich. • Swoją postawą wyraża szacunek wobec dorosłych i rówieśników. • Cechuje go odwaga cywilna (umie przyznać się do nieuczciwego zachowania i jest gotowy ponieść konsekwencje takiego postępowania). • Jest świadomy swoich praw i obowiązków. • Okazuje szacunek symbolom narodowym i religijnym. • Interesują się historią, tradycją i kulturą ojczystą. • Jest tolerancyjny wobec innych i szanuje ich poglądy. • Potrafi pracować w zespole. • Zachowuje się kulturalnie, używa form grzecznościowych, nie stosuje wulgaryzmów. • Dbą o własny, estetyczny wygląd oraz ład i porządek wokół siebie. • Dbą o rozwój kulturalny: - rozwija swoje talenty muzyczne, malarskie, sportowe; - zna dorobek kulturalny narodu oraz aktywnie uczestniczy w tego typu wydarzeniach.	• Potrafi odróżnić dobro od zła. • Jest wrażliwy na krzywdę drugiego człowieka, • Potrafi docenić sztukę i piękno otaczającego świata. • Zna i szanuje wartość rodziny oraz pielęgnowanych w niej postaw, takich jak: odpowiedzialność, miłość, poświęcenie, zrozumienie, szacunek i umiejętność przebaczenia. • Postępuje zgodnie z wartościami moralnymi.

CEL GŁÓWNY

Wprowadzenie ucznia w świat wartości i wychowanie zgodnie z określonym wzorem absolwenta szkoły.

CELE SZCZEGÓŁOWE

Obszar	Cele szczegółowe
Zdrowie - edukacja zdrowotna	- wspieranie uczniów w rozpoznawaniu własnych predyspozycji i określaniu drogi dalszej edukacji, - dbanie o wszechstronny rozwój ucznia, - kreowanie zdrowego środowiska szkoły, - promowanie zdrowego stylu życia- tworzenie warunków współpracy nauczycieli, rodziców i uczniów w zakresie <i>profilaktyki</i> - kształtowanie postaw proekologicznych.
Relacje - kształtowanie postaw społecznych	- formowanie u uczniów poczucia godności własnej osoby i szacunku dla godności innych osób, - rozwijanie kompetencji takich jak kreatywność, innowacyjność i przedsiębiorczość, - budowanie relacji społecznych, sprzyjających bezpiecznemu rozwojowi ucznia, - kształtowanie poczucia przynależności do rodziny, grupy rówieśniczej i wspólnoty narodowej. - kształtowanie postawy otwartej wobec świata i innych ludzi, - kształtowanie postawy prospołecznej, otwartej na potrzeby innych ludzi, - Kształtowanie postawy obywatelskiej, - kształtowanie aktywności w życie społecznym oraz odpowiedzialności za zbiorowość, - kształtowanie pozytywnych postaw współzawodnictwa i współdziałania w grupie - tworzenie w szkole życzliwej, serdecznej i rodzinnej atmosfery, - integrowanie zespołów klasowych poprzez samorządność, - włączenie całej społeczności szkolnej do współdecydowania o sprawach szkoły, - wspieranie aktywności i inicjatyw młodzieży.
Kultura - wartości, normy, wzory zachowań	- wprowadzanie uczniów w świat wartości, - wskazywanie wzorów postępowania, - promowanie prawdomówności i odwagi przeciwstawiania się kłamstwu, - wzmacnianie poczucia tożsamości indywidualnej, kulturowej, narodowej, regionalnej i etnicznej, - ukazywanie wartości wiedzy jako podstawy do rozwoju umiejętności, - rozbudzanie ciekawości poznawczej oraz motywowanie uczniów do nauki, - zachęcanie do zorganizowanego i świadomego samokształcenia, - kształtowanie postaw moralnych i patriotycznych w oparciu o normy etyczne i przyjęty system wartości, - kształtowanie umiejętności uczestnictwa w kulturze, - ukierunkowanie ucznia ku wartościom.
Bezpieczeństwo – profilaktyka zachowań ryzykownych	- kreowanie bezpiecznego i przyjaznego środowiska szkoły, - eliminowanie czynników ryzyka i przeciwdziałanie im, - przedstawienie określonego zasobu wiadomości z zakresu bezpieczeństwa, - kształtowanie racjonalnego zachowania w obliczu zagrożenia siebie i innych osób, - kreowanie aktywnych postaw wobec potencjalnych zagrożeń życia, zdrowia - wspieranie uczniów w prawidłowym rozwoju i zdrowym stylu życia celem ograniczenia zachowań ryzykownych, - utrwalanie postaw i zachowań warunkujących prawidłowy rozwój, - odpowiednie korzystanie z mediów społecznych

	- zapobieganie problemom i zachowaniom problemowym dzieci i młodzieży, - kształcenie umiejętności przeciwstawiania się wpływom kolegów ze środowisk zdemoralizowanych, - zadbanie o poprawę sytuacji materialnej uczniów z rodzin patologicznych, niewydolnych wychowawczo i zaniedbanych.
--	--

**TREŚCI DOTYCZĄCE OBSZARÓW WYCHOWANIA I PROFILAKTYKI
ZAWARTE W PODSTWACH PROGRAMOWYCH PRZEDMIOTÓW
KSZTAŁCENIA OGÓLNEGO**

Zdrowie – edukacja zdrowotna

Szkoła/przedmiot	Wymagania szczegółowe. Uczeń:
	Szkoła podstawowa i oddziały gimnazjalne
EDUKACJA WCZENOSZKOLNA	➤ dba o higienę oraz estetykę własną i otoczenia; ➤ ma świadomość znaczenia odpowiedniej diety dla utrzymania zdrowia człowieka; ➤ posługuje się numerami telefonów alarmowych, formułuje komunikat wezwania o pomoc: Policji, Pogotowia Ratunkowego, Straży Pożarnej; ➤ posługuje się danymi osobowymi w kontakcie ze służbami mundurowymi i medycznymi, w sytuacji zagrożenia zdrowia i życia; ➤ reaguje stosownym zachowaniem w sytuacji zagrożenia bezpieczeństwa, zdrowia jego lub innej osoby; ➤ wymienia wartości odżywcze produktów żywnościowych, ma świadomość znaczenia odpowiedniej diety dla utrzymania zdrowia, ogranicza spożywanie posiłków o niskich wartościach odżywczych i niezdrowych, zachowuje umiar w spożywaniu produktów słodzonych, zna konsekwencje zjadania ich w nadmiarze; ➤ przygotowuje posiłki służące utrzymaniu zdrowia; ➤ ubiera się odpowiednio do stanu pogody, poszukuje informacji na temat pogody, wykorzystując np. internet; ➤ ma świadomość, iż nieodpowiedzialne korzystanie z technologii ma wpływ na utratę zdrowia człowieka.
INFORMATYKA	➤ w sposób odpowiedzialny posługuje się technologią dostosowaną do jego predyspozycji psychofizycznych i zdrowotnych.
BIOLOGIA	➤ analizuje związek pomiędzy własnym postępowaniem a zachowaniem zdrowia oraz rozpoznaje sytuacje wymagające konsultacji lekarskiej; ➤ uzasadnia konieczność ochrony przyrody; ➤ opisuje i prezentuje postawę i zachowania człowieka odpowiedzialnie korzystającego z dóbr przyrody.
WYCHOWANIE FIZYCZNE	➤ opisuje, jakie znaczenie ma aktywność fizyczna dla zdrowia; ➤ opisuje piramidę żywienia i aktywności fizycznej; ➤ opisuje zasady zdrowego odżywiania; ➤ przestrzega zasad higieny osobistej i czystości odzieży; ➤ przyjmuje prawidłową postawę ciała w różnych sytuacjach; ➤ omawia sposoby postępowania w sytuacji zagrożenia zdrowia lub życia; ➤ wymienia czynniki, które wpływają pozytywnie i negatywnie na zdrowie i samopoczucie oraz wskazuje te, na które może mieć wpływ; ➤ omawia sposoby redukowania nadmiernego stresu i radzenia sobie z nim w sposób konstruktywny; ➤ wymienia przyczyny i skutki otyłości oraz nieuzasadnionego odchudzania się i używania sterydów w celu zwiększenia masy mięśni;

	➤ wyjaśnia wymogi higieny wynikające ze zmian zachodzących w organizmie w okresie dojrzewania.
WOS	➤ rozpoznaje przypadki wymagające postaw asertywnych; ➤ podaje przykłady trudnych społecznie sytuacji, w których należy zachować się asertywnie; ➤ uzasadnia, że można zachować dystans wobec nieaprobowanych przez siebie zachowań innych ludzi lub przeciwstawić się im; ➤ przedstawia różne formy zachowań asertywnych.
PRZYRODA	➤ kształtowanie umiejętności właściwego reagowania na niebezpieczeństwa zagrażające życiu i zdrowiu; ➤ doskonalenie umiejętności dbałości o własne ciało, jak i najbliższe otoczenie; ➤ poznawanie siebie, swoich zdolności i rozwijanie zainteresowań sprzyjających motywacji do uczenia się.
EDUKACJA DLA BEZPIECZEŃSTWA	➤ wyjaśnia zależności między zdrowiem fizycznym, psychicznym, emocjonalnym a społecznym; ➤ wyjaśnia wpływ stresu na zdrowie; ➤ wymienia zachowania, które sprzyjają zdrowiu (prozdrowotne), zagrażają zdrowiu oraz wskazuje te, które szczególnie często występują wśród nastolatków; ➤ odróżnia czynniki środowiskowe i społeczne (korzystne i szkodliwe), na które człowiek może mieć wpływ od takich, na które nie może mieć wpływu; ➤ omawia krótkoterminowe i długoterminowe konsekwencje zachowań sprzyjających (prozdrowotnych) i zagrażających zdrowiu; ➤ dobiera i demonstruje umiejętności komunikacji interpersonalnej istotne dla zdrowia i bezpieczeństwa (odmowa, zachowania asertywne, negocjowanie); ➤ wymienia rzetelne źródła informacji o zdrowiu, chorobach, świadczeniach i usługach zdrowotnych; ➤ ocenia własne zachowania związane ze zdrowiem, ustala indywidualny plan działania na rzecz własnego zdrowia; ➤ ustala, co sam może zrobić, aby tworzyć warunki środowiskowe i społeczne, które są korzystne dla zdrowia (ochrona środowiska przyrodniczego, wsparcie społeczne, komunikacja interpersonalna, współpraca osób, instytucji i organizacji na rzecz zdrowia itp.)
TECHNIKA	➤ przyjmuje postawy odpowiedzialności za współczesny i przyszły stan środowiska; ➤ kształtuje umiejętności segregowania i wtórnego wykorzystania odpadów znajdujących się w najbliższym otoczeniu.
WYCHOWANIE DO ŻYCIA W RODZINIE	➤ radzi sobie w sytuacji konfliktu, presji grupy, stresu.

Relacje- kształtowanie postaw społecznych

Szkoła/przedmiot	Wymagania szczegółowe. Uczeń:
Szkoła podstawowa i oddziały gimnazjum	
EDUKACJA Wczesnoszkolna	➤ identyfikuje się z grupą społeczną, do której należy: rodzina, klasa w szkole, drużyna sportowa, społeczność lokalna, naród; ➤ respektuje normy i reguły postępowania w tych grupach;

	➤ przyjmuje konsekwencje swojego uczestnictwa w grupie i własnego w niej postępowania w odniesieniu do przyjętych norm i zasad; ➤ współpracuje z uczniami, wymienia się z nimi pomysłami i doświadczeniami, wykorzystując technologię; ➤ dostrzega, że każdy powinien brać odpowiedzialność za swoje wybory; ➤ dostrzega, że lepiej poznaje siebie, bardziej się rozwija i czerpie szczęście w relacji z innymi osobami niż w samotności; ➤ odkrywa, że współtworzy różne wspólnoty osób, np. rodzinę, klasę, państwo; ➤ ma świadomość, że każdej osobie ludzkiej, także jemu, należy się szacunek, że szacunkiem należy obdarzać także wspólnoty osób rodzinę, klasę, naród (ojczyznę), w tym wspólnotę religijną – a także symbole tych wspólnot; ➤ szanuje godność każdej osoby ludzkiej oraz swoją, wyraża swoim komunikatem werbalnym i niewerbalnym; ➤ uwzględnia coraz częściej godność i dobro innych osób, podejmując decyzję o działaniu; ➤ wyraża szacunek wobec osób, wspólnot osób oraz ich symboli w sytuacjach codziennych i uroczystych, przejawiając właściwe zachowanie; ➤ wchodzi w relacje z innymi osobami (rówieśnikami, nauczycielami), szanując to, co jest wartością dla nich, i nazywając to, co jest wartością dla niego; ➤ naśladuje i przyjmuje jako własne zachowania dobre na podstawie doświadczeń ze świata realnego oraz przykładów płynących z tekstów literackich, filmów i innych źródeł; ➤ przestrzega zasad obowiązujących we wspólnocie osób, której jest członkiem.
INFORMATYKA	➤ uczestniczy w zespołowym rozwiązaniu problemu, posługując się technologią taką jak: poczta elektroniczna, forum, wirtualne środowisko kształcenia, dedykowany portal edukacyjny; ➤ identyfikuje i docenia korzyści płynące ze współpracy nad wspólnym rozwiązywaniem problemów; ➤ bierze udział w różnych formach współpracy, jak: programowanie w parach lub w zespole, realizacja projektów, uczestnictwo w zorganizowanej grupie uczących się; projektuje, tworzy i prezentuje efekty wspólnej pracy.
WYCHOWANIE FIZYCZNE	➤ uczestniczy w sportowych rozgrywkach klasowych w roli zawodnika, stosując zasady „czystej gry”: szacunku dla rywali, respektowania przepisów gry, podporządkowania się decyzjom sędziego; potrafi właściwie zachować się w sytuacji zwycięstwa i porażki, podziękować za wspólną grę; ➤ pełni rolę organizatora, sędziego i kibica w ramach szkolnych zawodów sportowych; ➤ wyjaśnia zasady kulturalnego kibicowania; ➤ wyjaśnia, jak należy zachować się w sytuacjach związanych z aktywnością taneczną; ➤ omawia znaczenie dobrych relacji z innymi ludźmi, w tym z rodzicami oraz rówieśnikami tej samej i odmiennej płci; ➤ identyfikuje swoje mocne strony, budując poczucie własnej wartości, planuje sposoby rozwoju oraz ma świadomość słabych stron, nad którymi należy pracować; ➤ wykazuje kreatywność w poszukiwaniu rozwiązań sytuacji problemowych; ➤ wykazuje umiejętność adekwatnej samooceny swoich możliwości psychofizycznych; ➤ współpracuje w grupie szanując poglądy i wysiłki innych ludzi, wykazując asertywność i empatię; ➤ motywuje innych do udziału w aktywności fizycznej, ze szczególnym uwzględnieniem osób o niższej sprawności fizycznej i specjalnych potrzebach edukacyjnych (np. osoby niepełnosprawne, osoby starsze).

WOS	➤ współpracuje z innymi – dzieli się zadaniami i wywiązuje się z nich; ➤ wykazuje konieczność współdziałania w życiu społecznym i wyjaśnia istotę samorządności; ➤ uzasadnia, że człowiek jest istotą społeczną; rozumie znaczenie potrzeb społecznych człowieka (kontaktu, przynależności, uznania); ➤ przedstawia zasady komunikowania się; wyjaśnia zasady skutecznej autoprezentacji – kształtowania swojego wizerunku; ➤ wymienia cechy grup społecznych; charakteryzuje grupę koleżeńską i grupę nastawioną na realizację określonego zadania; uzasadnia, że efektywna współpraca przynosi różne korzyści; przedstawia różne formy współpracy w grupie; ➤ rozpoznaje sytuacje wymagające podjęcia decyzji indywidualnej i grupowej; wyjaśnia i stosuje podstawowe sposoby podejmowania wspólnych decyzji; ➤ rozpoznaje sytuacje wymagające podjęcia decyzji indywidualnej i grupowej; wyjaśnia i stosuje podstawowe sposoby podejmowania wspólnych decyzji; ➤ przedstawia cele i przykłady działania organizacji społecznych skupiających młodych ludzi w Polsce; wyjaśnia ideę wolontariatu i przedstawia formy działalności wolontariuszy.
PRZYRODA	➤ zachęcanie do działania na rzecz środowiska lokalnego; ➤ doskonalenie umiejętności w zakresie komunikowania się, współpracy i działania oraz pełnienia roli lidera w zespole.
BIOLOGIA	➤ prezentuje postawę szacunku wobec siebie i wszystkich istot żywych.
WYCHOWANIE DO ŻYCIA W RODZINIE	➤ zna i stosuje zasady <i>savoir-vivre'u</i> w różnych sytuacjach społecznych; ➤ rozumie zasady komunikacji werbalnej i niewerbalnej i jej znaczenie w relacjach interpersonalnych; przyjmuje odpowiedzialność za manifestowane reakcje, wypowiedziane i pisane słowa; ➤ kształtuje i wyraża postawy asertywne, gdy nie może lub nie powinien czegoś wykonać, stara się odmawiać tak, by nie ranić drugiego; ➤ bierze udział w życiu społecznym przez: wolontariat, stowarzyszenia, grupy nieformalne i aktywność indywidualną; ujawnia wrażliwość na osoby potrzebujące pomocy i zna konkretne sposoby jej udzielania.

Kultura - wartości, normy i wzory zachowań

Szkoła/ przedmiot	Wymagania szczegółowe. Uczeń:
Szkoła podstawowa i oddziały gimnazjalne	
Klasa I-III	➤ ocenia swoje postępowanie i innych osób, odnosząc się do poznanych wartości, takich jak: godność, honor, sprawiedliwość, obowiązkowość, odpowiedzialność, przyjaźń, życzliwość, umiar, powściągliwość, pomoc, zadośćuczynienie, przepraszanie, uznanie, uczciwość, wdzięczność oraz inne respektowane przez środowisko szkolne; ➤ szanuje zwyczaje i tradycje różnych grup społecznych i narodów, przedstawia i porównuje zwyczaje ludzi, np. dotyczące świąt w różnych regionach Polski, a także w różnych krajach; ➤ określa, co jest dobre, a co jest złe, w otaczającym go świecie i w świecie poznawanych tekstów oraz podaje uzasadnienie swojego zdania; ➤ odróżnia szczęście od doraźnie odczuwanej przyjemności i poznaje, że dobro jest źródłem szczęścia własnego oraz innych osób; ➤ odkrywa, że wspólnota osób, której jest członkiem, ustanawia swoje zasady (normy) i oczekuje ich respektowania.
JĘZYK POLSKI	➤ kształtuje umiejętność uczestniczenia w kulturze polskiej i europejskiej, szczególnie w jej wymiarze symbolicznym i aksjologicznym; ➤ rozwija zdolności dostrzegania wartości: prawdy, dobra, piękna, szacunku dla człowieka i kierowania się tymi wartościami;

	➤ kształci postawy szacunku dla przeszłości i tradycji literackiej jako podstawy tożsamości narodowej; ➤ rozwija zainteresowania kulturą w środowisku lokalnym i potrzeby uczestnictwa w wydarzeniach kulturalnych; ➤ rozwija szacunek dla wiedzy, wyrabia pasję poznawania świata i zachęca do praktycznego zastosowania zdobytych wiadomości; ➤ rozwija umiejętność samodzielnego docierania do informacji, dokonywania ich selekcji, syntezy oraz wartościowania; ➤ rozwija umiejętność rzetelnego korzystania ze źródeł wiedzy, w tym stosowania cudzysłowu, przypisów i odsyłaczy, oraz szacunku dla cudzej własności intelektualnej; ➤ kształci nawyki systematycznego uczenia się oraz porządkowania zdobytej wiedzy i jej pogłębiania; ➤ jest zachęcany do rozwijania swoich uzdolnień przez udział w różnych formach poszerzania wiedzy, na przykład w konkursach, olimpiadach przedmiotowych i wykładach, oraz rozwijania umiejętności samodzielnej prezentacji wyników swojej pracy.
HISTORIA	➤ poznaje historię i tradycje swojej okolicy i ludzi dla niej szczególnie zasłużonych; zna lokalne zabytki i opisuje ich dzieje.
MUZYKA	➤ poznaje i popularyzuje przykłady muzycznej twórczości ludowej, obrzędy, zwyczaje, tradycje swojego regionu; ➤ zna repertuar kulturalnego człowieka, orientując się w sztandarowych utworach z dziejów historii muzyki i współczesnej kultury muzycznej oraz wartościowej muzyki popularnej; ➤ zna i wymienia instytucje upowszechniające kulturę muzyczną we własnym regionie, kraju i na świecie oraz ich działalność, a także śledzi wydarzenia artystyczne; ➤ uczestniczy w tworzeniu artystycznych projektów edukacyjnych o charakterze interdyscyplinarnym (również z wykorzystaniem technologii informacyjnej); ➤ angażuje się w kreowanie kultury artystycznej swojej szkoły i najbliższego środowiska; ➤ uczestniczy realnie lub wirtualnie w różnorodnych wydarzeniach muzycznych; ➤ stosuje zasady wynikające ze świadomego korzystania i uczestniczenia w dorobku kultury muzycznej: odpowiednie zachowanie podczas koncertu, przedstawienia operowego itp., tolerancja dla preferencji muzycznych innych osób oraz szacunek dla twórców i wykonawców.
PLASTYKA	➤ zna dziedzictwo kulturowe najbliższego otoczenia, wymienia zabytki i dzieła architektury (historycznej i współczesnej); ➤ zapoznaje się z twórczością artystów w obrębie „małej ojczyzny”.
WOS	➤ uzasadnia, że konflikt w grupie może wynikać z różnych przyczyn (sprzeczne interesy, inne cele); przedstawia sposoby rozwiązywania konfliktów oraz analizuje ich zalety i wady; ➤ podaje cnoty obywatelskie (odpowiedzialność, troska o dobro wspólne, aktywność, przedsiębiorczość, solidarność, roztropność, tolerancja, odwaga cywilna); wykazuje, odwołując się do działań wybitnych Polaków, znaczenie ich urzeczywistnienia dla pożytku publicznego; ➤ wymienia mieszkające w Polsce mniejszości narodowe i etniczne, grupę posługującą się językiem regionalnym oraz grupy migrantów (w tym uchodźców) i lokalizuje miejsca ich zwartego zamieszkiwania; przedstawia – za Konstytucją Rzeczypospolitej Polskiej – prawa przysługujące etnicznym grupom mniejszościowym; ➤ uzasadnia, że można pogodzić różne tożsamości społeczno - kulturowe (regionalną, narodową/etniczną, państwową/obywatelską, europejską); rozpoznaje przejawy ksenofobii, w tym rasizmu, szowinizmu i antysemityzmu, oraz uzasadnia potrzebę przeciwstawiania się tym zjawiskom;

	➤ planuje dalszą edukację, uwzględniając własne zainteresowania, zdolności i umiejętności oraz rady innych osób i sytuację na rynku pracy.
PRZYRODA	➤ kształtuje postawy związane z tożsamością kulturową regionu.
GEOGRAFIA	➤ łączy racjonalność naukową z refleksją nad pięknem i harmonią świata przyrody oraz dziedzictwem kulturowym ludzkości; ➤ przyjmuje postawy szacunku do środowiska przyrodniczego i kulturowego oraz rozumienie potrzeby racjonalnego w nim gospodarowania; ➤ rozwija w sobie poczucie tożsamości oraz wykazywanie postawy patriotycznej, wspólnotowej i obywatelskiej; ➤ ma poczucie dumy z piękna ojczystej przyrody i dorobku narodu (różnych obiektów dziedzictwa przyrodniczego i kulturowego własnego regionu i Polski, krajobrazów Polski, walorów przyrodniczych, kulturowych, turystycznych oraz sukcesów polskich przedsiębiorstw na arenie międzynarodowej); ➤ kształtuje pozytywne – emocjonalne i duchowe – więzi z najbliższym otoczeniem, krajem ojczystym, a także z całą planetą Ziemią; ➤ rozwija postawy współodpowiedzialności za stan środowiska geograficznego, kształtowanie ładu przestrzennego oraz przyszłego rozwoju społeczno- -kulturowego i gospodarczego „małej ojczyzny”, własnego regionu i Polski; ➤ przełamuje stereotypy i kształtuje postawy szacunku, zrozumienia, akceptacji i poszanowania innych kultur przy jednoczesnym zachowaniu poczucia wartości dziedzictwa kulturowego własnego narodu i własnej tożsamości.
INFORMATYKA	➤ opisuje kwestie etyczne związane z wykorzystaniem komputerów i sieci komputerowych, takie jak: bezpieczeństwo, cyfrowa tożsamość, prywatność, własność intelektualna, równy dostęp do informacji i dzielenie się informacją; ➤ postępuje etycznie w pracy z informacjami.
WYCHOWANIE DO ŻYCIA W RODZINIE	➤ jest odpowiedzialny za własny rozwój i samowychowanie;

Bezpieczeństwo - profilaktyka zachowań ryzykownych (problemowych)

Szkoła/ przedmiot	Wymagania szczegółowe. Uczeń:
Szkoła podstawowa i oddziały gimnazjalne	
EDUKACJA Wczesnoszkolna	➤ wyjaśnia, iż wszyscy ludzie posiadają prawa i obowiązki, wymienia własne prawa i obowiązki, przestrzega ich i stosuje je w codziennym życiu; ➤ rozróżnia podstawowe znaki drogowe, stosuje przepisy bezpieczeństwa w ruchu drogowym i miejscach publicznych; przestrzega zasad zachowania się środkach publicznego transportu zbiorowego; ➤ stosuje się do zasad bezpieczeństwa w szkole, odnajduje drogę ewakuacyjną, rozpoznaje znaki i symbole informujące o różnych rodzajach niebezpieczeństw oraz zachowuje się zgodnie z informacją w nich zawartą; stosuje zasady bezpiecznej zabawy w różnych warunkach i porach roku; ➤ ma świadomość istnienia zagrożeń ze środowiska naturalnego, np. nagła zmiana pogody, huragan, ulewne deszcze, burza, susza oraz ich następstwa: powódź, pożar, piorun; określa odpowiednie sposoby zachowania się człowieka w takich sytuacjach;

	➤ stosuje zasady bezpieczeństwa podczas korzystania z urządzeń cyfrowych, rozumie i respektuje ograniczenia związane z czasem pracy z takimi urządzeniami, oraz stosuje zasady netykiety; ➤ rozróżnia pożądane i niepożądane zachowania innych osób (również uczniów) korzystających z technologii, zwłaszcza w sieci Internet.
INFORMATYKA ED.WCZESOSZKOLNA	➤ rozróżnia pozytywne i negatywne zachowania innych osób (również uczniów) korzystających z technologii, w tym zwłaszcza w sieci Internet; ➤ przestrzega ogólnie przyjęte zasady związane z bezpieczeństwem w Internecie.
WYCHOWANIE FIZYCZNE	➤ omawia zasady bezpiecznego zachowania się nad wodą i w górach w różnych porach roku; ➤ omawia konsekwencje zdrowotne stosowania używek w odniesieniu do podejmowania aktywności fizycznej; ➤ wymienia zasady bezpiecznego korzystania ze sprzętu sportowego; ➤ wymienia najczęstsze przyczyny oraz okoliczności wypadków i urazów w czasie zajęć ruchowych, omawia sposoby zapobiegania im; ➤ wskazuje zagrożenia związane z uprawianiem niektórych dyscyplin sportu.
WOS	➤ rozpoznaje zachowania związane z przemocą fizyczną i psychiczną, w tym werbalną, wobec siebie i innych; wymienia osoby i instytucje, które należy powiadomić w takich sytuacjach; ➤ przedstawia korzyści i zagrożenia wynikające z korzystania z zasobów Internetu; rozpoznaje przemoc w cyberprzestrzeni i wyjaśnia, jak należy na nią reagować; ➤ wyjaśnia, na jakich zasadach nieletni odpowiadają za popełnienie wykroczeń i przestępstw; ➤ przedstawia uprawnienia policjantów i funkcjonariuszy innych służb porządkowych oraz swoje prawa w kontakcie z tymi służbami.
INFORMATYKA	➤ posługuje się technologią zgodnie z przyjętymi zasadami i prawem; przestrzega zasad bezpieczeństwa i higieny pracy; ➤ uznaje i respektuje prawo do prywatności danych i informacji oraz prawo do własności intelektualnej; ➤ wymienia zagrożenia związane z powszechnym dostępem do technologii oraz do informacji i opisuje metody wystrzegania się ich; ➤ stosuje profilaktykę antywirusową i potrafi zabezpieczyć przed zagrożeniem komputer wraz z zawartymi w nim informacjami; ➤ ocenia krytycznie informacje i ich źródła, w szczególności w sieci, pod względem rzetelności i wiarygodności w odniesieniu do rzeczywistych sytuacji, docenia znaczenie otwartych zasobów w sieci i korzysta z nich.
TECHNIKA	➤ przewiduje zagrożenia płynące z niewłaściwego użytkowania sprzętu technicznego; ➤ analizuje sytuacje zagrażające zdrowiu i życiu podczas pracy z narzędziami i urządzeniami (procedura postępowania podczas wypadku przy pracy; umiejętność udzielenia pierwszej pomocy przedmedycznej w typowych sytuacjach zagrożenia).
EDUKACJA DLA BEZPIECZEŃSTWA	➤ wymienia przykłady nadzwyczajnych zagrożeń (pochodzenia naturalnego i wywołane przez człowieka); ➤ wymienia zasady ostrzegania ludności o zagrożeniach; rozróżnia poszczególne sygnały alarmowe i środki alarmowe; omawia zasady właściwego zachowania się w razie uruchomienia sygnałów alarmowych.
WYCHOWANIE DO ŻYCIA W RODZINIE	➤ świadomie i odpowiedzialnie korzysta ze środków społecznego przekazu, w tym z Internetu, dokonując wyboru określonych treści i limitując czas im poświęcany.

**TREŚCI WYCHOWAWCZO-PROFILAKTYCZNE DO REALIZACJI PODCZAS
GODZIN DO DYSPOZYCJI WYCHOWAWCY W KLASACH IV – VII**

OBSZARY	ZADANIA				
	Klasa IV	Klasa V	Klasa VI	Klasa VII	Klasa VIII
Zdrowie – edukacja zdrowotna	Nabycie podstawowej wiedzy na temat stresu. Inspirowanie młodzieży do myślenia o własnej motywacji do działania. Nabywanie umiejętności gromadzenia i porządkowania wiedzy o sobie. Kształtowanie postaw otwartych na poszukiwanie pomocy oraz porady, kiedy zaczynają się trudności i kiedy wybór jest ważny i trudny. Kształtowanie postaw prozdrowotnych poprzez promowanie aktywnego i zdrowego stylu życia.	Zachęcanie uczniów do pracy nad własną motywacją oraz analizą czynników, które ich demotywują. Kształtowanie umiejętności podejmowania i realizacji zachowań prozdrowotnych. Prezentowanie sposobów pokonywania własnych słabości oraz akceptowania ograniczeń i niedoskonałości.	Kształtowanie umiejętności rozpoznawania własnych cech osobowości. Kształtowanie konstruktywnego obrazu własnej osoby, np. świadomości mocnych i słabych stron. Rozwijanie właściwej postawy wobec zdrowia i życia jako najważniejszych wartości. Doskonalenie i wzmacnianie zdrowia fizycznego.	Kształtowanie postawy proaktywnej, w której uczeń przejmuje inicjatywę, ale też odpowiedzialności za swoje działania, decyzje. Kształtowanie umiejętności świadomego wyznaczania sobie konkretnych celów. Rozwijanie umiejętności hierarchizacji zadań. Podnoszenie poczucia własnej wartości poprzez określanie osobistego potencjału. Kształtowanie świadomości własnego ciała z uwzględnieniem zmian fizycznych i psychicznych w okresie dojrzewania.	Kształtowanie postawy uczniów nastawionej na rozwiązania – charakteryzujące się samoświadomością, wyobraźnią, kreatywnością. Kształtowanie umiejętności wyznaczania sobie celów krótko i długoterminowych. Rozwijanie umiejętności ustalania priorytetów, uwzględniając kryteria ważności i pilności. Rozwijanie umiejętności oceny własnych możliwości. Kształtowanie świadomości dotyczącej wykorzystania ruchu w życiu człowieka jako skutecznego sposobu dbania o zdrowie psychiczne.
Relacje – kształtowanie postaw społecznych	Kształtowanie umiejętności właściwej komunikacji, stanowiącej podstawę współdziałania	Rozwijanie umiejętności rozumienia innych, która sprzyja efektywnej współpracy.	Kształtowanie umiejętności współpracy w dążeniu do osiągnięcia celu. Uwrażliwianie na różne	Kształtowanie umiejętności wchodzenia w interakcje z ludźmi w sposób zapewniający	Rozwijanie umiejętności poszukiwania takich rozwiązań, które stwarzają korzyści dla obydwu stron.

	Kształtowanie umiejętności asertywnego wyrażania własnych potrzeb. Rozwijanie wrażliwości na potrzeby i trudności innych ludzi. Kształtowanie postawy szacunku i zrozumienia wobec innych osób. Rozwijanie zdolności do inicjowania i podtrzymywania znaczących głębszych relacji. Budowanie atmosfery wzajemnego szacunku w społeczności szkolnej.	Wyzwalanie chęci do działania na rzecz innych osób w celu poprawy ich sytuacji (wolontariat). Rozwijanie poczucia przynależności do grupy (samorząd uczniowski, klub, drużyna, wspólnota). Kształtowanie otwartości na doświadczenia innych ludzi, ich sposobów rozwiązywania problemów, na nową wiedzę. Rozwijanie świadomości dotyczącej roli osób znaczących i autorytetów.	obszary ludzkich problemów i potrzeb poprzez krzewienie potrzeby udzielania pomocy (wolontariat). Rozwijanie umiejętności komunikacyjnych: wyrażanie własnych opinii, przekonań i poglądów. Rozwijanie świadomości roli i wartości rodziny w życiu człowieka. Rozwijanie samorządności.	zadowolenie obydwu stron. Kształtowanie umiejętności szukania inspiracji, rozwijanie własnej kreatywności. Rozwijanie odpowiedzialności za siebie i innych (wolontariat).	Rozwijanie umiejętności dostrzegania pozytywnych aspektów działania zespołowego poprzez docenienie różnic zdań i wiedzy, doświadczeń, specjalizacji, kompetencji. Rozwijanie potrzeby ciągłego doskonalenia siebie jako jednostki, członka rodziny i społeczeństwa.
--	--	--	---	--	---

Kultura – wartości, normy i wzory zachowań	Zapoznanie z rolą zainteresowań w życiu człowieka.	Rozwijanie zainteresowań i pasji uczniów.	Rzecz z zainteresowań, poszerzenie autonomii i samodzielności	Popularyzowanie alternatywnych form spędzania czasu wolnego.	Popularyzowanie wiedzy o różnicach kulturowych oraz rozwijanie umiejętności korzystania z niej w kontakcie z przedstawicielami innych narodowości
	Uwrażliwianie na kwestie moralne, np. mówienia prawdy, sprawiedliwego o traktowania.	Budowanie samoświadomości dotyczącej praw, wartości, wpływów oraz postaw.	Rozwijanie umiejętności krytycznego myślenia w kontekście analizy wpływów rówieśników i mediów na zachowanie.	Rozwijanie pozytywnego stosunku do procesu kształcenia i samokształcenia, zaangażowania w zdobywanie wiedzy i umiejętności.	Popularyzowanie wiedzy i rozwijanie świadomości na temat zasad humanitaryzmu.
	Kształtowanie pozytywnego stosunku do procesu kształcenia.	Rozwijanie umiejętności wyrażania własnych emocji.	Dokonywanie analizy postaw, wartości, norm społecznych, przekonań i czynników które na nie wpływają.	Rozwijanie takich cech jak: pracowitość, odpowiedzialność, prawdomówność, rzetelność i wytrwałość.	Rozwijanie poczucia odpowiedzialności społecznej poprzez podejmowanie działań na rzecz lokalnej społeczności
	Kształtowanie potrzeby uczestnictwa w kulturze.	Rozwijanie umiejętności właściwego zachowania się z uwzględnieniem sytuacji i miejsca.	Rozwijanie szacunku dla kultury i dorobku narodowego.	Umacnianie więzi ze społecznością lokalną.	

Bezpieczeństwo – profilaktyka zachowań ryzykownych (problemowych)	Redukowanie agresywnych zachowań poprzez uczenie sposobów rozwiązywania problemów.	Rozwijanie umiejętności prowadzenia rozmowy w sytuacji konfliktu – podstawy negocjacji i mediacji.	Dostarczanie wiedzy na temat osób i instytucji świadczących pomoc w trudnych sytuacjach.	Rozwijanie postaw opartych na odpowiedzialności za dokonywane wybory i postępowanie.	Propagowanie wiedzy na temat prawnych i moralnych skutków posiadania, zażywania i rozprowadzania środków psycho-aktywnych.
	Budowanie atmosfery otwartości i przyzwolenia na dyskusję.	Rozwijanie umiejętności identyfikowania przyczyn własnego postępowania.	Budowanie atmosfery wsparcia i zrozumienia w sytuacji problemowej oraz promowanie rzetelnej wiedzy mającej na celu zredukowanie lęku.	Dostarczenie wiedzy z zakresu prawa dotyczącego postępowania w sprawach nieletnich.	Rozwijanie umiejętności wykorzystywani a elementów negocjacji i mediacji w sytuacji rozwiązywania konfliktów.
	Uświadamianie zagrożeń wynikających z korzystania z nowoczesnych technologii informacyjnych.	Dokonywanie analizy wpływu nastawienia do siebie i innych na motywację do podejmowania różnorodnych zachowań.	Rozwijanie umiejętności radzenia sobie z własnymi negatywnymi emocjami oraz z zachowaniami agresywnymi.	Przeciwdziałanie ryzykownym zachowaniom seksualnym.	Rozwijanie umiejętności podejmowania działań zgodnych ze zweryfikowanymi źródłami wiedzy.
	Zwiększanie wiedzy na temat środków uzależniających i zagrożeń z nimi związanych.	Rozwijanie poczucia odpowiedzialności, zachęcanie do angażowania się w prawidłowe i zdrowe zachowania.	Kształtowanie przekonań dotyczących znaczenia posiadanych informacji, których wykorzystanie pomaga w redukowaniu lęku w sytuacjach kryzysowych.	Rozwijanie umiejętności reagowania w sytuacjach kryzysowych, niesienia pomocy dotkniętym nimi osobom oraz minimalizowania ich negatywnych skutków.	Utrwalanie umiejętności oceny konsekwencji podejmowanych działań dla siebie i dla innych – określanie alternatywnych rozwiązań problemu.
	Rozwijanie umiejętności troski o własne bezpieczeństwo w relacjach z innymi.	Doskonalenie umiejętności rozpoznawania symptomów uzależnienia od komputera i Internetu.	Rozwijanie świadomości dotyczącej prawa do prywatności, w tym do ochrony danych osobowych oraz ograniczonego zaufania do osób znanych w sieci.	Rozwijanie umiejętności lepszego rozumienia siebie poprzez poszukiwanie i udzielanie odpowiedzi na pytania: Kim jestem? Jakie są moje cele i zadania życiowe?	Rozwijanie umiejętności prowadzenia rozmowy w sytuacji konfliktu – podstawy negocjacji i mediacji

**SPOSOBY ORGANIZACJI ZADAŃ
WYCHOWAWCZO - PROFILAKTYCZNYCH**

Zadania	Formy realizacji	Osoby odpowiedzialne	Termin
I. Zapoznanie uczniów z zasadami bezpieczeństwa w szkole i w środowisku. Reagowanie w sytuacjach zagrożenia uczniów i innych pracowników szkoły. Informowanie uczniów i rodziców o obowiązujących procedurach.	Przedstawienie uczniom praw i obowiązków	Wychowawcy nauczyciele	Wrzesień
	Zapoznanie uczniów i rodziców z następującymi dokumentami: obowiązującym statutem szkoły, WZO, programem wychowawczo - profilaktycznym	Wychowawcy, nauczyciele	Wrzesień/ Październik
	Podanie i omówienie regulaminów z zakresu bezpieczeństwa, regulaminów pracowni klasowych, sali gimnastycznej, hali sportowej, Orlika	Nauczyciele i opiekunowie pracowni	Wrzesień
	Ubezpieczenie uczniów	Ubezpieczyciel	Wrzesień/ Październik
	Zapoznanie z planem ewakuacji szkoły oraz próbna ewakuacja	Koordynator ds. bezpieczeństwa	Zgodnie z harmonogramem
	Spotkania uczniów z przedstawicielami Komendy Policji, Straży Pożarnej - pogadanki na tematy m.in.: Zasady zachowania bezpieczeństwa w szkole i poza szkołą. Inne tematy wynikające z bieżącej sytuacji wynikające z bieżących potrzeb	Pedagog, psycholog, nauczyciele edukacji wczesnoszkolnej i przedszkolnej Nauczyciele w-f	I półrocze Wg potrzeb
	Odpowiedzialność prawna nieletnich	Dyrekcja szkoły	Cały rok szkolny
	Zasady ruchu drogowego i pieszego w drodze do i ze szkoły	Nauczyciele techniki nauczyciele edukacji wczesnoszkolnej i przedszkolnej świetlica	I półrocze
	Szkolny Konkurs BRD	Nauczyciele techniki	Wg harmonogramu
	Przeprowadzenie Kursu na Kartę Rowerową	Nauczyciele techniki	Czerwiec
	Pierwsza pomoc-warsztaty Szkolny Konkurs Pierwszej Pomocy	Nauczyciel EDB Pielęgniarka szkolna	Styczeń/luty Marzec
	Udział w programie: KLUB BEZPIECZNEGO PUCHATKA	Wychowawcy klas I SP	Wrzesień

	Poznanie zasad bezpiecznego poruszania się po jezdni przez uczniów kl. I SP		
	Apele porządkowe.	dyrekcja, wychowawcy , psycholog szkolny,	cały rok szkolny
II. Propagowanie zdrowego stylu życia	Pogadanki na temat chorób związanych z niewłaściwym odżywianiem i zdrowego trybu życia	Nauczyciele WF, wychowawcy, pielęgniarka szkolna	Praca całoroczna
	Udział w międzyszkolnych imprezach sportowych, zawodach i rajdach rowerowych, wycieczki klasowe	Nauczyciele WF, wychowawcy, nauczyciele przyrody i geografii	Według harmonogramu wycieczek
	Realizacja programów propagujących zdrowe odżywianie: Szkłanka mleka Owoce w szkole	Dyrekcja	W ciągu roku
	Tydzień owocowo-warzywny Klasy 0-III Śniadanie daje moc	Wychowawcy	październik
	Program walki z otyłością – Dzień jabłka	Zespół wychowawczo-profilaktyczny	24 października
	Profilaktyka próchnicy zębów	Pielęgniarka szkolna	Wg harmonogramu
III. Kształtowanie nawyków dbałości o zdrowie i jakość środowiska.	Konkurs plastyczny na temat ekologii. Rozstrzygnięcie konkursu plastycznego	Nauczyciele przedmiotów przyrodniczych, nauczyciele plastyki, wychowawcy klas I – III SP	do 20 marca 21 marca
	Uczenie nawyków zdrowego odżywiania i prawidłowej organizacji czasu wolnego	nauczyciele/ wychowawcy/ nauczyciele w-f	Praca całoroczna wg. harmonogramu
IV. Działania proekologiczne	Sprzątanie świata Zbiórka surowców wtórnych	Wychowawcy, nauczyciele przedmiotów przyrodniczych	Wg harmonogramu
V. Zwiększenie wiedzy dotyczącej zagrożeń wynikających z uzależnień	Udział w profilaktycznych konkursach plastycznych organizowanych na terenie Gminy Linia oraz w kampaniach ogólnokrajowych	Pedagog, Psycholog, Wychowawcy, Nauczyciele plastyki, Nauczyciele informatyki	Wg harmonogramu
	Przeprowadzenie akcji plakatowej dotyczącej profilaktyki narkomani	Wychowawcy klas, Nauczyciele przedmiotów artystyczno - technicznych	Listopad
VI. Budowanie równowagi i harmonii psychicznej (kształtowanie środowiska sprzyjającego rozwojowi zdrowia , osiągnięcie właściwego stosunku do świata).	Godziny wychowawcze poświęcone tematyce niwelowania zachowań agresywnych i używania wulgaryzmów, dyskryminacji	wychowawcy, pedagog/ psycholog	Praca całoroczna
VII.	Godziny wychowawcze, lekcje przedmiotowe,	Nauczyciele	Praca całoroczna

Promowanie aktywnego spędzania czasu wolnego. Podnoszenie sprawności fizycznej i stanu zdrowia.	zajęcia pozaszkolne, zajęcia sportowe (SKS), wycieczki, rajdy	Nauczyciele w-f Opiekunowie kół zainteresowań	
VIII. Stałe podnoszenie jakości wzajemnych kontaktów z rodzicami. Współpraca rodziców i nauczycieli w zakresie budowania postawy prozdrowotnej i zdrowego stylu życia wśród młodzieży.	Zebrania klasowe spotkania indywidualne z rodzicami imprezy klasowe i szkolne	rodzice wychowawcy nauczyciele dyrekcja	Praca całoroczna
IX. Wzmacnianie wśród uczniów więzi ze szkołą oraz społecznością lokalną.	„Nasz Patron Leonid Teliga” - gazetka - stała ekspozycja w klasie. Kącik regionalny: „Moja mała ojczyzna” – np.: zdjęcia z najbliższej okolicy, rzeczy związane z kulturą kaszubską – stała ekspozycja w klasie.	Wychowawcy, gospodarze klas, świetlica	Cały rok Cały rok, aktualizacja na bieżąco
	Wycieczki po najbliższej okolicy, (ciekawe miejsca, pomniki przyrody itp.)	Wychowawcy klas, Nauczyciele przedmiotów przyrodniczych	Wg uznania
	Organizowanie imprez szkolnych z udziałem rodziców i uczniów: Niedziela papieska Dzień Rodziny Dzień Babci i Dziadka itp.	Wychowawcy, rodzice, nauczyciele przedmiotowi, nauczyciele edukacji wczesnoszkolnej i przedszkolnej	Zgodnie z harmonogramem imprez klasowych i szkolnych
X. Kształtowanie postaw moralnych i patriotycznych, wychowanie do wartości i przestrzeganie norm społecznych.	1. Kształtowanie postaw patriotycznych i obywatelskich poprzez organizowanie uroczystości: - Dzień Edukacji Narodowej - Narodowe Święto Niepodległości - Święto Flagi Narodowej - Święto Konstytucji 3 Maja - Dzień Jedności Kaszubów	wychowawcy klas III gimnazjum chętni nauczyciele, nauczyciel muzyki nauczyciele języka kaszubskiego, p.K.A.Plater-Zalewski	wg. harmonogramu: październik 10 listopada 2 maja 30 kwietnia 19 marca
	2. Kształtowanie postaw tolerancji wobec innych. Pogadanki nt. tolerancji, analizowanie przykładów nietolerancji w szkole, rodzinie	pedagog/psycholog, nauczyciele przedmiotów/wychowawcy	Praca całoroczna

	Eksponowanie postaw pożądanych i godnych naśladowania		
	4. Rekolekcje	ksiądz, katecheci,	Marzec
	5. Szacunek do symboli narodowych: - znajomość Hymnu narodowego, - godna postawa i zachowanie podczas uroczystości	nauczyciel muzyki wszyscy nauczyciele	Praca całoroczna Podczas uroczystości
	6. Rodzina jako cel i wartość: - organizacja Dnia Rodziny - Dnia Babci i Dziadka - Dzień Papieski	Wychowawcy nauczania przedszkolnego, wczesnoszkolnego wychowawcy przedszkola i klas I-V Katecheci	wg. Harmonogramu 21 stycznia październik
XI. Stymulowanie i wspieranie rozwoju ucznia	1. Rozwój emocjonalny - Integrowanie uczniów na szczeblu klasowym i ogólnoszkolnym - Wspieranie indywidualnego rozwoju ucznia poprzez różnorodne formy pracy - Kształtowanie kompetencji społecznych (wyrażanie emocji, samokontrola, radzenie sobie ze stresem)	psycholog/ pedagog nauczyciele, wychowawcy	Praca całoroczna
	2. Rozwój intelektualny - Organizowanie konkursów przedmiotowych i artystycznych - Organizowanie Kuratorskich konkursów przedmiotowych - Zachęcanie uczniów do aktywności poprzez prezentowanie ich osiągnięć - Organizowanie kół zainteresowań - Nawiązanie współpracy z instytucjami naukowymi i oświatowymi	nauczyciele, wychowawcy	Praca całoroczna
	3. Rozwój fizyczny Zajęcia gimnastyki korekcyjnej, SKS, logopedii i terapii pedagogicznej. Zawody sportowe: - Szkolny Turniej Tenisa Stołowego SP i Gim. - Szkolny Turniej Piłki Siatkowej SP i Gim. - Szkolny Turniej Piłki Nożnej SP i Gim.	Nauczyciele specjaliści nauczyciele wychowania fizycznego, opiekun SU	cały rok szkolny według harmonogramu rozgrywek gminnych
	4. Rozwój kulturowy (artystyczny): - Dzień języków obcych		Wrzesień Październik / listopad Marzec / kwiecień

	- Konkurs pieśni i piosenki patriotycznej - Konkurs piosenki polskiej - Konkurs piosenki angielskiej - Konkurs/koncert kolęd i pastorałek - przedstawienia teatralne (Jasełka)	Nauczyciele języków obcych Nauczyciel muzyki, opiekunowie zespołu teatralno-muzycznego, wychowawcy klas III SP	Grudzień
	Udział w programach: • ZDOLNI Z POMORZA Program promujący uczniów zdolnych. • POMORSKI PROGRAM POMOCY STYPENDIALNEJ MARSZAŁKA WOJEWÓDZTWA POMORSKIEGO • <i>Efekt motyla</i> program stypendialny o charakterze naukowo-socjalnym dla najbardziej zdolnych uczniów z klas VII SP i II, III gimnazjum	Pedagog, psycholog, wychowawcy	Praca całoroczna
XII. Kształtowanie postaw prospołecznych i altruistycznych	Działalność wolontariatu Akcje „I Ty możesz zostać Św. Mikołajem” Akcja góra grosza i inne	Opiekunowie Klubu Wolontariusza Psycholog, pedagog, wychowawcy Samorząd Uczniowski	Zgodnie z harmonogramem pracy szkoły
	Realizacja rekomendowanego programu profilaktycznego. „Przyjaciele Zippiego”	Psycholog, pedagog	Cały rok
XIII. Kształtowanie umiejętności uczestnictwa w kulturze	Wycieczki do kina, teatru, muzeum. Udział w koncertach (filharmonia)	Wychowawcy klas Nauczyciel muzyki, nauczyciele języka polskiego, nauczyciele historii	cały rok
XIV. Przygotowanie oferty zajęć rozwijających zainteresowania i uzdolnienia uczniów jako alternatywnej formy działalności zaspakajającej ważne potrzeby, w szczególności potrzebę podniesienia samooceny, sukcesu, przynależności i satysfakcji życiowej	Kontynuacja i poszerzanie zakresu działań szkolnych kół zainteresowań	Opiekunowie szkolnych kół zainteresowań Samorząd Uczniowski	Praca całoroczna

XV. Rozwijanie twórczego myślenia wśród uczniów	Zajęcia dydaktyczne	Nauczyciele, nauczyciele zajęć dodatkowych, terapeuci	Praca całoroczna
	Udział w programie: • ORTOGRAFITI I ORTOGRAFFITI Z BRATKIEM Program edukacyjno- terapeutyczny dla uczniów ze specyficznymi trudnościami w nauce.	terapeuci	Praca całoroczna
XVI. Upowszechnianie czytelnictwa i rozwijanie kompetencji czytelniczych	Projekt czytelniczy – w ramach programu Narodowe czytelnictwo	Nauczyciele języka polskiego, Bibliotekarz Pedagog	Praca całoroczna
XVII. Rozwijanie kompetencji informatycznych	Uczenie właściwego korzystania z tzw. „nowych mediów”.	Nauczyciele	Cały rok.
XVIII. Promowanie pozytywnych postaw	Monitorowanie i nagradzanie pozytywnych postaw wśród uczniów każdej klasy. Przekazywanie informacji Pani Dyrektor która nagradza pochwałą na apelu porządkowym.	Wychowawcy, wszyscy pracownicy szkoły.	Praca całoroczna
XIX. Doradztwo zawodowe- realizacja tematów zgodnie z WSDZ	Warsztaty dotyczące rozpoznawania własnych predyspozycji - uczniowie gimnazjum	Psycholog/pedagog/ wychowawcy klas	Praca całoroczna
XX. Przeciwdziałanie agresji i przemocy	Socjoterapia małych grup	Socjoterapeuta, psycholog	Praca całoroczna
	Szkolenie dla rodziców : „Przemoc i agresja”	pedagog/psycholog	do uzgodnienia z PPP
XXI. Profilaktyka zachowań agresywnych, używania wulgaryzmów i dyskryminacji wśród dzieci młodzieży	Godziny wychowawcze poświęcone tematyce niwelowania zachowań agresywnych i używania wulgaryzmów, dyskryminacji.	Wychowawcy, pedagog, psycholog	Praca całoroczna
	Rozmowy indywidualne z uczniami	Wychowawcy, psycholog, pedagog	Praca całoroczna
	Rozmowy z rodzicami uczniów przejawiających zachowania agresywne oraz stosujących przemoc wobec swoich kolegów i koleżanek – kierowanie rodziców do instytucji wspomagających pracę szkoły : poradnie specjalistyczne, ośrodki, sąd	Wychowawcy, psycholog, pedagog	Praca całoroczna
XXII. Konsekwentne i zdecydowane	Stanowcze i konsekwentne reagowanie pracowników	Dyrekcja	Praca całoroczna

działania wszystkich pracowników szkoły wobec niewłaściwych zachowań na terenie szkoły	szkoły na stosowanie przemocy fizycznej i słownej oraz inne agresywne zachowania uczniów.	Wszyscy nauczyciele, pracownicy szkoły	
XXIII. Systematyczne podnoszenie wiedzy nauczycieli na temat prawidłowości rozwoju, rozpoznawania wczesnych objawów używania środków odurzających, środków zastępczych, nowych substancji psychoaktywnych	Szkolenia w ramach WDN Studiowanie literatury Szkolenia własne nauczycieli (kursy, warsztaty)	Dyrekcja Wszyscy nauczyciele, pracownicy szkoły	Wg potrzeb
XXIV. Wzmacnianie kompetencji wychowawczych rodziców	Rozmowy indywidualne Wywiady, konsultacje Spotkania z przedstawicielami PPP	wychowawcy pedagog/psycholog	Praca całoroczna
XXV. Przekazywanie wiedzy na temat niebezpieczeństw płynących z nadmiernego i niewłaściwego korzystania z komputera i Internetu;	Zajęcia profilaktyczne/warsztatowe IV-VII Gimnazjum Spotkania z rodzicami	Pedagog, nauczyciele informatyki Wychowawcy, pedagog	Pierwszy okres roku szkolnego
XXVI. Diagnozowanie potrzeb uczniów	Częste kontakty z rodzicami, rozmowy Diagnozy pod kątem ryzyka dysleksji	Nauczyciele, wychowawcy, pedagog, psycholog, terapeuci	Konsultacje wg harmonogramu. Spotkania wg potrzeb. wg planu pracy pedagoga/psychologa
	Rozpoznawanie warunków życia i sytuacji rodzinnej uczniów i określanie potrzebnej pomocy : psychologicznej – pedagogicznej lub specjalistycznej np. lekarskiej kierowanie uczniów do poradni specjalistycznych lub instytucji wspomagających rodziny w sytuacjach kryzysowych	Wychowawcy, pedagodzy, psycholog, dyrekcja szkoły,	Praca całoroczna
XXVII. Wspieranie rodzin uczniów w sytuacjach kryzysowych	Rozmowy indywidualne	Wychowawca, psycholog, pedagog, rodzice, pielęgniarka szkolna	Wg potrzeb
	Kierowanie rodzin uczniów do specjalistów i punktów	Wychowawcy, pedagog, psycholog	Wg potrzeb

	konsultacyjnych dla osób z problemami np. alkoholowymi		
	Otoczenie dzieci z rodzin w sytuacjach kryzysowych szczególną opieką i troską – dodatkowa pomoc w nauce i wsparcie	Wychowawcy, pedagog, psycholog, nauczyciele, dyrekcja szkoły, pielęgniarka szkolna	Wg potrzeb
XXVIII. Rozpoznawanie postaw autodestrukcyjnych u młodzieży przejawiających się w zachowaniach nieakceptowanych społecznie	Obserwacja uczniów	Wychowawcy, pedagog, pielęgniarka szkolna, psycholog	Praca całoroczna
	Rozmowy indywidualne	Pedagog, psycholog	Wg potrzeb
	Kierowanie uczniów do specjalistów (psychiatra, psycholog, terapeuta)	Pedagog, psycholog	Wg potrzeb
XXIX. Wykrywanie wad rozwojowych u uczniów	Bilanse 10 i 14 latków	Pielęgniarka szkolna	Wg harmonogramu pracy pielęgniarki szkolnej
XXX. Dostarczanie aktualnych informacji rodzicom i uczniom na temat konsekwencji prawnych zachowań ryzykownych młodzieży	Rozmowy indywidualne Wywiady Spotkania z przedstawicielami PPP	Wychowawcy Pedagog/psycholog	Praca całoroczna
XXXI. Udostępnianie informacji o ofercie pomocy specjalistycznej dla uczniów, rodziców	Rozmowy indywidualne Wywiady, konsultacje Spotkania z przedstawicielami PPP	pedagog/psycholog, wychowawcy	Praca całoroczna
XXXII. Przekazywanie informacji nt. konsekwencji prawnych związanych z naruszeniem przepisów ustawy o przeciwdziałaniu narkomanii.	Rozmowy indywidualne Wywiady, konsultacje Spotkania z przedstawicielami Policji	pedagog/psycholog, wychowawcy Pełnomocnik ds. Roz. Probl. Alkohol.	Praca całoroczna

STRUKTURA ODDZIAŁYWAŃ WYCHOWAWCZO - PROFILAKTYCZNYCH

Dyrekcja:

- dba o prawidłowe funkcjonowanie szkoły, o poziom pracy wychowawczej i opiekuńczej szkoły, o kształtowanie twórczej atmosfery pracy w szkole,
- wspiera finansowo i organizuje działania profilaktyczne w środowisku szkolnym,

- stwarza warunki do prawidłowej realizacji Konwencji Praw Dziecka oraz umożliwia uczniom podtrzymanie poczucia tożsamości narodowej, etnicznej i religijnej,
- czuwa nad realizowaniem przez uczniów obowiązku szkolnego,
- ma obowiązek organizowania spotkań szkoleniowych dla nauczycieli,
- dba o zapewnienie bezpieczeństwa na terenie szkoły.

Pedagog i psycholog szkolny:

- ma obowiązek niesienia wszechstronnej pomocy dzieciom,
- ma obowiązek ścisłej współpracy z policją i z sądem dla nieletnich,
- w sposób zdecydowany reaguje na obecność w szkole osób obcych, które swoim zachowaniem stwarzają zagrożenie dla ucznia,
- diagnozuje problemy wychowawcze,
- poprzez działania wychowawcze kształtuje wśród uczniów i rodziców świadomość prawną w zakresie ponoszenia konsekwencji za popełniony czyn,
- doskonali się w zakresie wychowania i profilaktyki.

Nauczyciele:

- mają obowiązek reagowania na przejawy u dzieci niedostosowania społecznego,
- wspierają swoją postawą i działaniami pedagogicznymi rozwój psychofizyczny uczniów,
- udzielają pomocy w przezwyciężaniu niepowodzeń szkolnych, w oparciu o rozpoznanie potrzeb uczniów,
- odpowiadają za życie, zdrowie i bezpieczeństwo dzieci podczas pobytu w szkole i poza jej terenem np. na wycieczkach szkolnych,
- świadczą pomoc psychologiczno-pedagogiczną w bieżącej pracy z uczniem.

Wychowawcy klas:

- wychowawcy, pedagog i psycholog szkolny prowadzą w różnych formach szkolenia, konsultacje dla rodziców,
- dążą w swojej pracy do integracji zespołu klasowego,
- sprawują opiekę wychowawczą nad uczniami szkoły, a w szczególności: tworzą warunki wspomagające ich rozwój i przygotowują do życia w rodzinie i w społeczeństwie,
- poznają warunki życia i nauki swoich wychowanków,
- uczą pozytywnego myślenia i stawiania na sukces poprzez rozwijanie poczucia własnej wartości,
- realizują w toku pracy wychowawczej treści i cele programowe programu wychowawczo-profilaktycznego szkoły,
- nadzorują pomoc psychologiczno- pedagogiczną w swojej klasie.

Rodzice:

- rodzice i nauczyciele współdziałają ze sobą w sprawach wychowania i kształcenia dzieci,
- powinni zadbać o właściwą formę spędzania czasu wolnego przez uczniów, proponować im pozytywne formy wypoczynku dostępne w szkole i poza nią,
- odpowiedzialność za realizację obowiązku szkolnego.

PRZEBIEG PROGRAMU

1. Zapoznanie uczniów, nauczycieli i rodziców z celami, przewidzianymi działaniami programu.
2. Przeprowadzenie pogadań na godzinach do dyspozycji wychowawcy i przy innych okazjach, np. wycieczek, imprez sportowych.
3. Organizowanie działań w ramach programu.

EWALUACJA

Ewaluacji dokonamy poprzez przeprowadzenie:

1. ankiety końcowej;
2. konkursów;
3. dni podsumowujących;
4. obserwacji;
5. rozmów z uczniami, nauczycielami, rodzicami.

Szkolny program wychowawczo - profilaktyczny nie jest dokumentem zamkniętym. Ulega zmianom wraz ze zmieniającą się rzeczywistością.

Analiza jego skuteczności będzie polegać na bieżącym monitorowaniu i cyklicznej ewaluacji.

Treść programu ulegać będzie zmianie w zależności od aktualnych potrzeb. Diagnoza tych potrzeb dokonywana będzie na podstawie ankiet, rozmów z uczniami, nauczycielami i rodzicami oraz obserwacji środowiska szkolnego. Będą również brane pod uwagę takie dokumenty szkolne jak: zeszyt uwag, zapisy w dzienniku pedagoga i psychologa szkolnego, wnioski z posiedzeń Rady Pedagogicznej i Rady Rodziców.

Rada Rodziców uchwaliła program dnia 28 września 2017r.

**Załącznik do szkolnego programu wychowawczo-profilaktycznego
na rok szkolny 2017/2018**

W roku szkolnym 2017/2018 będziemy kłaść szczególny nacisk na rozwój kulturowy/kulturalny uczniów naszej szkoły. Wzmacnianie aktywności w życiu kulturalnym szkoły i najbliższego otoczenia odbywać się będzie pod hasłem: „*Z Chopinem za pan brat*”.

Zadania uzupełniające do programu wychowawczo-profilaktycznego na rok szkolny 2017/2018

Zadanie	Forma realizacji	Osoby odpowiedzialne	Termin
1. Informacja o realizowanym programie.	Umieszczenie w klasach hasła „ <i>Z Chopinem za pan brat</i> ”	Samorząd klasowy	Październik
	Gazetka dotycząca życia i twórczości F. Chopina (z naciskiem na znaczenie jego twórczości dla narodu polskiego)	Samorząd klasowy, wychowawcy klas	Październik/ Listopad
2. Międzynarodowy Dzień Muzyki	Uczniowie wszystkich klas przygotowują muzyczne powitanie w postaci krótkiego hasła wraz z melodią, które tego dnia ma zastąpić „ <i>Dzień dobry</i> ” na początku każdych zajęć.	Samorząd klasowy Wychowawca (jako nadzór)	2 października (poniedziałek)
3. Redagowanie gazetki: „ <i>Kurier szkolny</i> ” na podstawie „ <i>Kuriera Szafarskiego</i> ”	Uczniowie piszą artykuły do gazetki (np.: dzielenie się własnymi poglądami, spostrzeżeniami dot. życia szkoły, wydarzeniami w życiu lokalnym, zmianami w przyrodzie, itp.) Gazetka umieszczona na korytarzu szkolnym.	Samorząd uczniowski	Cały rok
4. Konkurs plastyczny: „ <i>Wizerunek Fryderyka Chopina</i> ”	Wystawa prac plastycznych w szkole w rocznicę urodzin F. Chopina	Nauczyciele plastyki	Do 1 marca
5. Konkurs literacki „ <i>Słowami o Chopinie</i> ”	Wiersze, listy, fraszki, itp. Najlepsze prace uczniów będą opublikowane w „ <i>Kurierze szkolnym</i> ”.	Nauczyciele j.polskiego	do końca kwietnia
6. Fryderyk Chopin na ekranie	Projekcja filmów podczas zajęć świetlicy, muzyki, zajęć artystycznych związanych z F. Chopinem:	Nauczyciel muzyki, opiekunowie świetlicy, wychowawcy	Cały rok

	„Pamiętna pieśń” „Młodość Chopina” „Błękitna nuta” „Improwizacja” „Ostatnia podróż” „Chopin. Pragnienie miłości” „Lato w Nohant”		
7. Wieczornica „Romantycznie i patriotycznie”	Impreza o charakterze otwartym, której treść skupia się wokół twórczości artystów epoki romantyzmu. Występy artystyczne uczniów.	Opiekunowie zespołu teatralno-muzycznego, Nauczyciele j. polskiego, Chętni nauczyciele	Luty/marzec
8. Dzień otwarty – Dzień Dziecka	Turnieje, rozgrywki sportowe; zabawy na świeżym powietrzu; ogólnoszkolny konkurs wiedzy o F. Chopinie; atrakcje dla uczniów i rodziców; występy artystyczne; rozstrzygnięcie konkursów plastycznego i literackiego; (wręczenie nagród za konkursy „Fryderyki”)	Dyrekcja i wszyscy pracownicy szkoły	1 czerwca